

О.В. Філатова
ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНОЇ ФІТОБІОТИ В ОКОЛИЦЯХ
с. КИЦІВКА ПЕЧЕНІЗЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Національний фармацевтичний університет, м. Харків
E-mail: ztaxon@i.ua

У заплаві р. Велика Бабка (ліва притока р. Сів. Донець) поблизу с. Кицівка (Печенізький район Харківської області) з 1998 р. існує ботанічний заказник місцевого значення «Кицівський», де охороняються лучні угруповання з участю рідкісних видів *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, *D. maculana* (L.) Soo та *Orchis palustris* Jacq., що занесені до Червоної книги України (2009).

Але територія заказника не єдине місцезростання раритетної фітобіоти у околицях с. Кицівка. Тут на змитих чорноземних ґрунтах поширені зникаючі природні середовища існування (за Бернською конвенцією, 1996): 31.8В122 – різнотравно-злаково-чагарникові степи та 34.911 злаково-різнотравні степи з домінуванням та участю типових степових видів: *Caragana frutex* (L.) C. Koch, *Festuca valesiaca* Gaud., *Poa angustifolia* L., *Stipa capillata* L., *Salvia nemorosa* L., *S. nutans* L., *Achillea submillefolium* Klok. Et Krytzka, *Crinitaria villosa* (L.) Grossh., *Stachys recta* L., *Artemisia austriaca* Jacq., *Astragalus danicus* Retz., *Coronilla varia* L., *Phleum phleoides* (L.) Karst. тощо. На алювіальних пісках річкової долини поширені угруповання 42.5232 – остепнені соснові ліси із *Pinus sylvestris* L. з участю *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench, *Koeleria sabuletorum* (Domin) Klok. та піщаних степів з домінуванням та участю *Calamagrostis epigejos* (L.) Roth, *Helichrysum arenarium* (L.) Moench, *Euphorbia cyparissias* L., *Jasione montana* L., *Hierochloe odorata* (L.) Beauv. тощо.

На заплавної терасі р. Сів. Донець зростають зникаючі природні середовища існування: 22.412 – справжні водні угруповання з домінуванням *Hydrocharis morsus-ranae* L.; 37.25 – заболочені високотравні угруповання з домінуванням *Filipendula denudate* (J. et C. Presl) Fritsch, *Phragmites austriacus* (Cav.) Trin. ex Steud.; 44.1623 – прибережні вербові та тополево-вербові угруповання із *Salix alba* L., *S. fragilis* L. та *Populus nigra* L., *P. alba* L.; 44.911 – мезоевтрофні заплавні чорновільхові ліси із *Alnus glutinosa* та багатим різнотрав'ям: *Carex* sp., *Thelypteris palustris* Schott, *Solanum dulcamara* L., *Calystegia sepium* (L.) R. Br., *Calamagrostis canescens* (Web.) Roth.

Рідкісні в Україні рослинні угруповання (Зелена книга України, 2009) представлені формаціями *Stipeta capillatae*, *Nymphaeeta albae*, *Nuphareta luteae*, *Salvinieta natantis*, до складу раритетної флори (Червона книга України, 2009) належать: *Stipa capillata*, *Salvia natans* (L.) All., *Pulsatilla pratensi* (L.) Mill., *Dactylorhiza incarnata*, *D. maculana*, *Orchis palustris*, *Epipactis helleborine* (L.) Crantz. Регіонально рідкісним є *Linum austriacum* L., *Hottonia palustris* L., *Thelypteris palustris*, *Dryopteris cristata* (L.) A. Grey, *Valeriana officinalis* L., *Nymphaea alba* L., *Nuphar lutea* (L.) Sm. (Природно-заповідний фонд Харківської області, 2005). Надання природно-охоронного статусу цій території є нагальним завданням майбутнього.

